

Ειδικό Νηπιαγωγείο Φλώρινας

Πρόγραμμα Αγωγής Υγείας

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

**«Παίζω με τον Φρίξο και μαθαίνω για το σώμα μου και τις
διαπροσωπικές σχέσεις»**

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ: 2023-2024

Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής: Σμπόνια Παναγιώτα

Λογοθεράπτρια : Γιαννουτάκη Ιωάννα

Νοσηλεύτρια: Φυλάκη Ειρήνη

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η σεξουαλικότητα ως φυσικό, αναπόσπαστο, μέρος της ζωής αφορά τη σωματική, συναισθηματική, πνευματική και διαπροσωπική εξέλιξη του κάθε ανθρώπου.

Η **βιολογική της διάσταση** περιλαμβάνει τα φυσικά χαρακτηριστικά που διαφοροποιούν τα δύο φύλα, αρσενικό και θηλυκό.

Η **ψυχολογική της διάσταση** ενσωματώνει στοιχεία προσδιορισμού της ατομικότητας, της αυτοαντίληψης και της ταυτότητας, ενώ η **κοινωνικοπολιτιστική της διάσταση** δομείται πάνω σε ευρύτερες ιδέες, νοοτροπίες, αξίες, που προωθούν συγκεκριμένες στάσεις και συμπεριφορές ενώ εμποδίζουν άλλες (Λανιάντο, 2006).

Η σεξουαλικότητα ως χαρακτηριστικό στοιχείο της ανθρώπινης ταυτότητας εκφράζεται μέσα στο γενικότερο πλαίσιο της κοινωνίας. Υπάρχει καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής, εναρμονίζοντας την ταυτότητα του φύλου, δημιουργώντας κι ενδυναμώνοντας διαπροσωπικούς δεσμούς.

Θα ήταν αδύνατο λοιπόν με βάση τα παραπάνω να διαχωρίσουμε τη σεξουαλικότητα από το σχολείο. Από τη μία διότι το σχολείο αφορά μια καθολική σχεδόν ομάδα του πληθυσμού (παιδιά και έφηβοι) άτομα δηλαδή σεξουαλικά υποκείμενα και από την άλλη εξαιτίας της φύσης και του παιδαγωγικού ρόλου του σχολείου.

Ορίζουμε λοιπόν τη **σεξουαλική αγωγή** και την **αγωγή των διαπροσωπικών σχέσεων** ως μια μακροχρόνια, δια βίου διαδικασία προβληματισμού, κατάκτησης πληροφοριών και διαμόρφωσης συμπεριφορών, πεποιθήσεων και αξιών γύρω από την ταυτότητα του φύλου, τις σχέσεις και την οικειότητα.

Επίσης, πραγματεύεται θέματα αυτό-αντίληψης και εικόνας του σώματος, καθώς και θέματα που αφορούν τους ρόλους των φύλων.

Αγγίζει τις βιολογικές, κοινωνικοπολιτισμικές και πνευματικές διαστάσεις της σεξουαλικότητας, που σχετίζονται με τον πνευματικό τομέα, το συναισθηματικό τομέα και την ευρύτερη επίδραση της.

Τα σχολικά προγράμματα σεξουαλικής αγωγής και διαπροσωπικών σχέσεων αναπτύσσονται κι εφαρμόζονται στο σχολικό περιβάλλον.

Στόχος του προγράμματος

Κύριος στόχος τους είναι η καλλιέργεια γνωστικών ικανοτήτων και η προώθηση στάσεων και συμπεριφορών που επηρεάζουν θετικά τη σεξουαλική υγεία κι ευεξία των μαθητριών και μαθητών .

Είναι η προαγωγή της υγείας (σωματικής, συναισθηματικής, πνευματικής) και της ισορροπημένης ανάπτυξης των παιδιών, μέσα από την καλλιέργεια δεξιοτήτων επικοινωνίας ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς, τα παιδιά και τις οικογένειές τους.

Με βάση την παραπάνω θεωρητική τεκμηρίωση, το πρόγραμμα **Παίζω με τον Φρίξο και μαθαίνω για το σώμα μου και τις διαπροσωπικές σχέσεις** σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε με στόχο την κάλυψη αναγκών μαθητών και μαθητριών της πρώτης σχολικής εκπαίδευσης.

Απαρτίζεται από **πέντε ενότητες** σχετικές με θέματα που αφορούν προσωπικά το άτομο και οι οποίες σταδιακά προχωρούν στην ενσωμάτωσή του στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον. Κεντρικός ήρωας και οδηγός των παιδιών σε αυτό το ταξίδι ανακάλυψης και γνώσης είναι ένας μικρός σκαντζόχοιρος, ο Φρίξος.

Μεθοδολογία του προγράμματος

- Βιωματική μάθηση με συμμετοχικές τεχνικές
- Δραματοποίηση για να μάθουν να εκφράζονται με τη γλώσσα του σώματος, τις εκφράσεις του προσώπου τους και τις χειρονομίες.
- Ελεύθερη έκφραση
- Μουσικοκινητικά παιχνίδια
- Χρήση παραμυθιών, παιχνιδιών και ζωγραφικής

Χρονοδιάγραμμα

Το πρόγραμμα οργανώθηκε και υλοποιήθηκε στα πλαίσια των σχολικών δραστηριοτήτων από τα παιδιά του Ειδικού Νηπιαγωγείου Φλώρινας το σχ. Έτος 2023-2024

Προετοιμασία - Σχεδιασμός

Κατά τον σχεδιασμό των τρόπων υλοποίησης και επίτευξης των στόχων του προγράμματος λάβαμε υπόψη μας το γεγονός ότι τα παιδιά με ειδικές ανάγκες στα οποία απευθυνόταν το πρόγραμμα αδυνατούν να κατανοήσουν και να αφομοιώσουν γνώσεις θεωρητικές και έννοιες αφηρημένες. Μπορούν όμως να αποκομίσουν πολλά μέσα από τη βιωματική μάθηση.

Οι παιγνιώδεις δραστηριότητες που το απαρτίζουν αξιοποιούν τα βιώματα των μαθητών ,ενθαρρύνουν τη δημιουργική τους έκφραση και τους εμπλέκουν στη διεργασία αναζήτησης προσωπικού νοήματος, προωθώντας ένα ζωντανό τρόπο σύνδεσης της εμπειρίας με τη γνώση.

Η βιωματική μάθηση προτείνει και εφαρμόζει ορισμένες εξειδικευμένες τεχνικές, που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του προγράμματος και

οι οποίες είναι :

- ✓ Παραγωγή και χρήση οπτικοακουστικών μέσων.
- ✓ Βιωματικές αναπαραστάσεις και παιχνίδια.
- ✓ Τεχνικές λόγου (ημερολόγιο, αφήγηση ιστοριών, δημιουργική γραφή).
- ✓ Δραστηριότητες εικαστικής δημιουργίας.
- ✓ Παιχνίδι ρόλων
- ✓ Προσομοίωση: μορφή δραστηριότητας που επιτρέπει την ανασύσταση πραγματικών καταστάσεων και προσπαθεί να μιμηθεί καταστάσεις της πραγματικής ζωής

Ωφέλειες μαθητών

Τα παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας βρίσκονται στο αναπτυξιακό αυτό στάδιο της ζωής τους όπου θα πρέπει να γνωρίσουν ζητήματα που αφορούν το σώμα τους, το βιολογικό και κοινωνικό φύλο, όπως επίσης ζητήματα που αφορούν τις κοινωνικές ανθρώπινες σχέσεις.

Σε αυτή τη φάση καλούνται να επεξεργαστούν αποδεκτούς κώδικες επικοινωνίας και να μάθουν να προστατεύονται από τυχόν επιβλαβείς συμπεριφορές των ενηλίκων.

Όλα τα παραπάνω είναι δυνατό να γίνουν διδακτικές ενότητες μιας συστηματικής παρέμβασης με στόχο τη σεξουαλική αγωγή των παιδιών.

2. ΕΝΟΤΗΤΕΣ -ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A. Το σώμα

Στόχος της ενότητας είναι τα παιδιά:

Να γνωρίσουν τα μέρη του σώματος και κυρίως τα γεννητικά όργανα, να μάθουν την ονομασία και τη λειτουργία τους.

Να μάθουν τρόπους σωστής φροντίδας και προστασίας των γεννητικών οργάνων.

Να αντιληφθούν τις αλλαγές και διαφοροποιήσεις των γεννητικών οργάνων σε σχέση με το φύλλο.

Να καταλάβουν τους κοινωνικούς κανόνες γύρω από τα γεννητικά όργανα.

Δραστηριότητες

✓ Δραστηριότητες Σωματογνωσίας – Ξύπνημα μελών του Σώματος

1ο επίπεδο.

Οι μαθητές είναι σε κύκλο στην ομάδα. Έχουν όλοι τα μάτια τους κλειστά και κοιμούνται. Η νηπιαγωγός με ένα μαγικό ραβδί τους ξυπνά και αρχίζει να τους αγγίζει σε ένα μέλος του σώματός τους ονομάζοντάς το. Τους ρωτάει να ξυπνήσουν τα μαλλιά; Τα νήπια πρέπει να φωνάξουν ναι και να αρχίσουν να κουνάνε τα μαλλιά.

Το ίδιο επαναλαμβάνεται με όλα τα μέλη εκτός από τα γεννητικά όργανα.

2ο επίπεδο

Η δραστηριότητα επαναλαμβάνεται όταν έχει γίνει γνωριμία και με τα γεννητικά όργανα. Όταν η νηπιαγωγός ακουμπά κάποιο απόκρυφο μέρος του σώματός τους τα νήπια με την βοήθεια της ομάδας φωνάζει «Όχι μπροστά σε άλλους».

Η δραστηριότητα επαναλαμβάνεται πολλές φορές

✓ Δραστηριότητες Σωματογνωσίας – Καθρέφτης

1ο επίπεδο. Αναγνώριση μελών του σώματος

Ο μαθητής κάθεται στην καρέκλα και μπροστά του τοποθετείται ένας καθρέφτης. Ζητείται από τον μαθητή να δείξει τα μέρη του σώματος που ακούει. Στο επίπεδο αυτό δουλεύουμε σωματογνωσία τα εξής: μάτια,

χέρια, δόντια, κεφάλι, γλώσσα, μύτη, λαιμός

2ο επίπεδο

Σηκώνουμε τον μαθητή όρθιο μπροστά από έναν καθρέφτη και του ζητάμε να αναγνωρίσει δείχνοντας τα εξής μέλη: πόδια, κοιλιά, στήθος, γόνατο, μόριο (γεννητικά όργανα- τα ονομάζουμε)

✓ Δραστηριότητες Σωματογνωσίας – – Ολόγραμμα

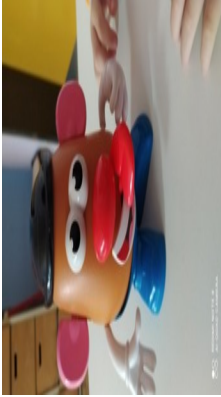
Βγάζουμε τα παιδιά ολόσωμες φωτογραφίες, τις οποίες μεγεθύνουμε και πλαστικοποιούμε. Έπειτα κόβουμε το κάθε μέρος του σώματος (χέρια, πόδια, μάτια, λαιμός, μύτη, γλώσσα, κεφάλι, μαλλιά) ξεχωριστά. Ξαπλώνουμε το κάθε παιδί πάνω σε ένα μεγάλο κομμάτι χαρτόνι και με έναν σκούρο μαρκαδόρο δημιουργούμε το ολόγραμμά του. Κόβουμε το ολόγραμμα, το στερεώνουμε στον τοίχο και βάζουμε Velcro στα σημεία που θα τοποθετηθούν οι αληθινές εικόνες. Στη συνέχεια δίνουμε στο κάθε παιδί σταδιακά κάθε εικόνα ενώ παράλληλα την ονοματίζουμε. Το παιδί τοποθετεί την εικόνα στο σωστό σημείο δημιουργώντας έτσι τον εαυτό του.

✓ Δραστηριότητες Σωματογνωσίας – – Βίντεο <https://www.youtube.com/watch?v=wbENLYt0xy4>

Παρακολούθηση βίντεο 'μαθαίνω τα μέλη του σώματος'. Τα παιδιά παρακολουθούν το ολιγόλεπτο βίντεο και δείχνουν λέγοντας τα μέρη του σώματος που παρουσιάζονται σταδιακά στην οθόνη.

✓ Δραστηριότητες Σωματογνωσίας – - Κύριος Πατάτας

Δίνουμε στα παιδιά τον κύριο πατάτα και τοποθετούν τα μέρη του σώματος ονομάζοντάς τα.

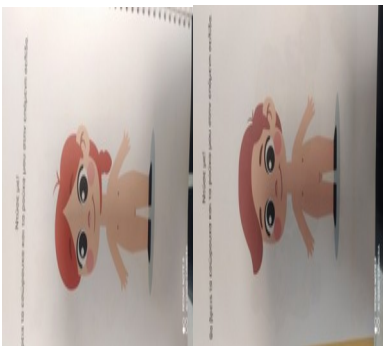
✓ **Δραστηριότητες Σωματογνωσίας – - Διάκριση αγόρι κορίτσι**
1ο επίπεδο

Χρησιμοποιούμε μωρά αγόρι και κορίτσι. Παρατηρούμε ,κουβεντιάζουμε και επεξεργαζόμαστε τις κούκλες ονομάζοντάς τες ΕΙΝΑΙ ΑΓΟΡΙ, ΕΙΝΑΙ ΚΟΡΙΤΣΙ. Σε μπανιέρα γεμίζουμε νερό και τις κάνουμε μπάνιο.

Με σφουγγάρι το κάθε παιδί πλένει τα χέρια, τα πόδια, την κοιλιά, τον λαιμό, τα μάτια, το κεφάλι και τα γεννητικά όργανα. Παράλληλα τα ονοματίζουμε.

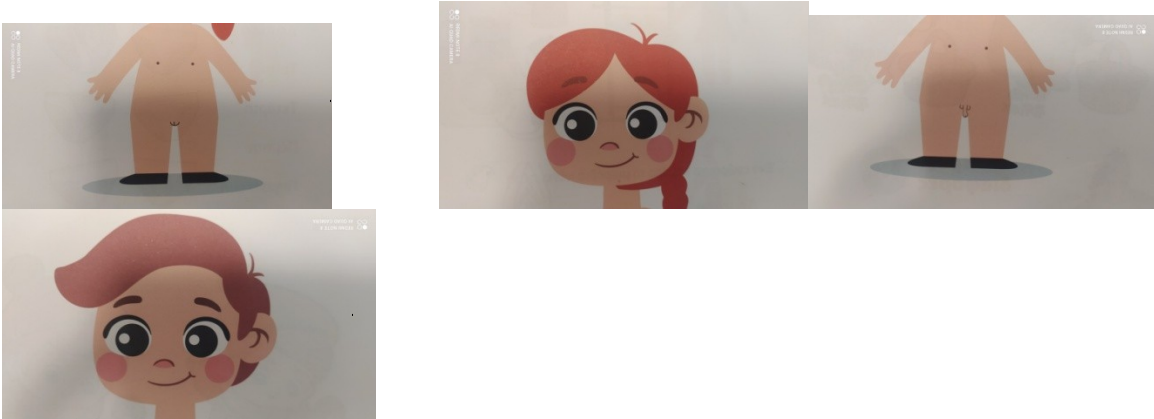
2ο επίπεδο

Χρησιμοποιούμε κάρτες με ολόκληρο το σώμα των παιδιών. Στις κάρτες παρουσιάζονται αγόρια και κορίτσια χωρίς ρούχα και ζητάμε από το παιδί να τις ομαδοποιήσει ονομάζοντας τες. (ΕΙΝΑΙ ΑΓΟΡΙ, ΕΙΝΑΙ ΚΟΡΙΤΣΙ) Τέλος τα παιδιά τοποθετούν τις κάρτες κορίτσια, αγόρια στο κουτί με τα αντίστοιχα γεννητικά όργανα.

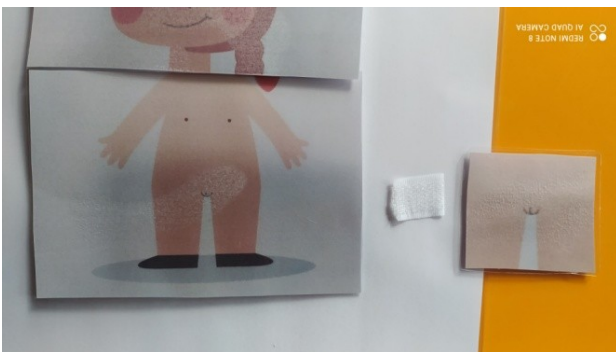

3ο επίπεδο

Χρησιμοποιούμε τις προηγούμενες κάρτες και κόβουμε το μισό κάτω μέρος των καρτών. Τα παιδιά ταξινομούν τις κάρτες του σώματος με βάση το φύλο ή αντιστοιχίζουν το αγόρι ή το κορίτσι με τα αντίστοιχα γεννητικά όργανα.

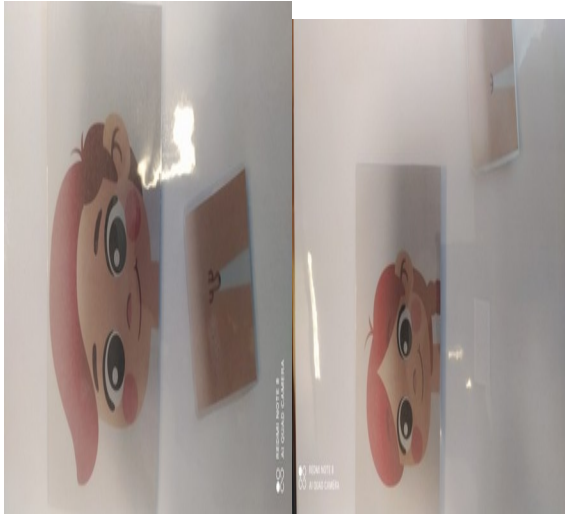
Κολλάμε τα γεννητικά όργανα στο αντίστοιχο σώμα

ΚΟΡΙΤΣΙ

ΑΓΟΡΙ

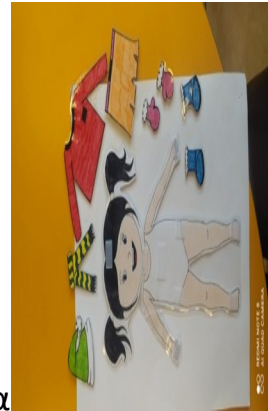

Αντιστοίχιση σώματος με τα γεννητικά όργανα.

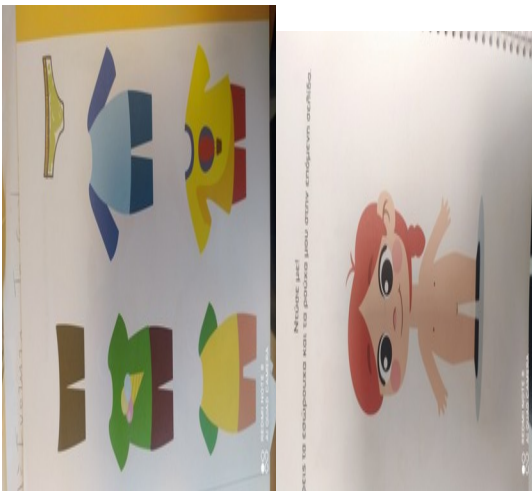
✓ **Δραστηριότητες Σωματογνωσίας – Ρούχα- Ντύσεμε**

Δίνουμε στα παιδιά την εικόνα ενός αγοριού και ενός κοριτσιού. Αντίστοιχα τους δίνουμε και τα ρούχα που αντιστοιχούν στο κάθε ένα. Η νηπιαγωγός εστιάζει σε ένα συγκεκριμένο μέλος του σώματος και τα παιδιά καλούνται να βρουν το σωστό ρούχο.

1η Δραστηριότητα δεν φαίνονται τα γεννητικά όργανα

2η Δραστηριότητα φαίνονται τα γεννητικά όργανα

✓ **Δραστηριότητα «ΟΧΙ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΕ ΑΛΛΟΥΣ» ή «ΑΓΓΙΖΩ ΔΕΝ ΑΓΓΙΖΩ»**
 Στην ομάδα αγγίζουμε διάφορα μέρη του σώματος και λέμε αν είναι σωστό ή όχι

Δείχνουμε τα αντίστοιχα σήματα.

ΟΧΙ

ΝΑΙ

π.χ.

Ακουμπάμε όλοι τον ώμο . Σωστό

Ακουμπάμε όλοι τα χείρια- χαιρετάμε. Σωστό

Ακουμπάμε όλοι το παντελόνι μπροστά από τα γεννητικά όργανα . Λάθος

Δειχνουμε αντίστοιχες εικόνες και ακολουθούμε την ίδια διαδικασία.
 Δίνουμε πίνακα αναφοράς και επαναλαμβάνουμε όσες φορές χρειαστεί.

Β. Το άτομο στο κοινωνικό περιβάλλον (προσωπικός και δημόσιος χώρος)

Στόχος της ενότητας είναι τα παιδιά:

Να αντιληφθούν την έννοια και τη διαφορά του «προσωπικού» και «δημόσιου» χώρου.

Να αντιληφθούν τους αποδεκτούς κοινωνικούς κώδικες πρόσβασης στον «προσωπικό» χώρο.

Να ασκηθούν στους αποδεκτούς τρόπους ομιλίας και συμπεριφοράς σε σχέση με το κοινωνικό χώρο.

Να γίνει εισαγωγή στην έννοια του «διαδικτυακού χώρου».

Δραστηριότητες

- ✓ Βλέπουμε εικόνες από δημόσιο και προσωπικό χώρο και συζητάμε για αυτές. Τι κάνουμε σε αυτούς τους χώρους .Με ποιους πάμε. Πως είμαστε ντυμένοι.
- ✓ Ομαδοποιούμε τους χώρους δημόσιο και ιδιωτικό
- ✓ Ζητάμε από τους γονείς να μας φέρουν εικόνες από προσωπικούς χώρους των παιδιών.
- ✓ Χωρίζουμε την αίθουσα σε χώρους με βάση αυτά που μας έφεραν οι γονείς π. χ μια γωνιά την κάνουμε μπάνιο με αντίστοιχη εικόνα από αυτές που μας έχουν φέρει οι γονείς κ.τ.λ.
- ✓ Έχουμε διάφορες εικόνες από γυμνά και ντυμένα ανθρωπάκια και τα παιδιά τις κολλάνε σε όποια γωνιά ταιριάζει.
- ✓ Κάνουμε πίνακες αναφοράς με δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους. Κριτήριό μας πως είμαστε ντυμένοι σε αυτούς τους χώρους.

Γ. Διαπροσωπικές σχέσεις

Στόχος της ενότητας είναι τα παιδιά:

Να αντιληφθούν τη σημασία των διαπροσωπικών σχέσεων στη ζωή του ατόμου.

Να συζητήσουν για την οικογένεια και τις οικογενειακές σχέσεις.

Να εξερευνήσουν τα διάφορα είδη οικογένειας.

Να μάθουν αποδεκτούς κώδικες επικοινωνίας και συμπεριφοράς στο

οικογενειακό πλαίσιο.

Να συζητήσουν για το πώς έρχονται στο κόσμο (βιολογική και κοινωνική / διαπροσωπική διάσταση της τεκνοποίησης).

Δραστηριότητες

- ✓ Ταινία “Το βιβλίο της Ζούγκλας”
- ✓ Πίνακες αναφοράς με τα μέλη των οικογενειών των παιδιών
- ✓ Ζητάμε από τους γονείς να μας φέρουν φωτογραφίες με τα μέλη της οικογένειάς τους
- ✓ Τις πλαστικοποιούμε και κάνουμε καρτέλα για το κάθε παιδί.
- ✓ Δουλεύουμε καθημερινά. Ποιός είναι ο μπαμπάς , η μαμά , τα αδέρφια ποιά είναι τα ονόματά τους κ. Τ.λ.
- ✓ Παιχνίδι “ Ο Κόμπος”. Τα παιδιά ενώνουν τα χέρια τους. Είναι όρθια με απλωμένα τα χέρια μπροστά. Ότα νσυναντηθούν με τα υπόλοιπα παιδιά πιάνουν τα χέρια των άλλων και ενώνουν τις παλάμες.
- ✓ Παζλ με οικογένειες των ζώων.
- ✓ Πάρτι:
 - Χωριζόμαστε σε ομάδες
 - Κάθε ομάδα αντιπροσωπεύει μια οικογένεια ζώων
 - Κάθε μέλος της ομάδας έχει πάνω του μια εικόνα του ζώου της οικογένειας την οποία αντιπροσωπεύει και κρατά ένα μουσικό όργανο. Οι εικόνες είναι βαμμένες από τα παιδιά
 - Κάθε οικογένεια βρίσκει μια κίνηση και απευθύνει έναν χαιρετισμό(π. χ. οι ελέφαντες χτυπούν τα πόδια τους..)
 - Η ηνπιαγωγός χτυπά ξυλάκια και φωνάζει μια ομάδα ζώων.

- Η αντίστοιχη ομάδα περπατάει όπως η οικογένεια ζώων που αντιπροσωπεύει και χτυπάει το όργανό της ή λέει ένα μικρό τραγουδάκι.
- Τέλος τα παιδιά χορεύουν όλα μαζί όπως τα ζώα της οικογένειάς τους.
- Τραβάμε φωτογραφίες από κάθε οικογένεια.

Δ. Κοινωνικές δεξιότητες

Στόχος της ενότητας είναι τα παιδιά:

Να εξερευνήσουν τα διάφορα συναισθήματα και τις καταστάσεις που αυτά δημιουργούνται.

Να ενδυναμωθούν ώστε να αναγνωρίζουν προσωπικά συναισθήματα και να μπορούν να τα εκφράσουν.

Να ενδυναμωθούν ώστε να έχουν δυναμική στάση απέναντι σε αρνητικές συμπεριφορές ή στάσεις.

Δραστηριότητες

- ✓ Τραγούδια με συναισθήματα
- ✓ Μουσική και συναισθήματα you tube
- ✓ Χάρης Λαφόπουλος “ Το τραγούδι των συναισθημάτων”
- ✓ “Βλέπω το πρόσωπό σου” Τα συναισθήματα στο νηπιαγωγείο
- ✓ Συναισθήματα - iro twinkles - παιδικά εκπαιδευτικά τραγούδια - kids Greek songs
- ✓ Τα παιδιά ομαδοποιούν φωτογραφίες συναισθημάτων
- ✓ Κάνουν κολλάζ με ομάδες συναισθημάτων και τα στολίζουμε στο

διάδρομο του νηπιαγωγείου

- ✓ Δουλεύουν φύλλα εργασίας με συναισθήματα προσώπου
- ✓ Τα παιδιά χορεύουν ανάλογα με τη μουσική (Εκφράζουν τα συναισθήματα με το σώμα τους)π.χ.
- ✓ Στη χαρούμενη μουσική χοροπηδάμε και γελάμε δυνατά.
- ✓ Στο θυμό δείχνουμε με γκριμάτσες και γριλίσματα το συναίσθημα και περπατάμε με άγρια διάθεση.
- ✓ Στη στεναχώρια-λύπη καθόμαστε κάτω και είμαστε σκεφτικοί.
- ✓ Στα κλάματα κάνουμε ότι κλαίμε κ.τ.λ.
- ✓ Λίστες της χαράς και της Λίπης
- ✓ Τα παιδιά ομαδοποιούν συναισθήματα της χαράς και της λύπης πρώτα με φατσούλες και δεύτερον με πραγματικές εικόνες από το διαδίκτυο

Ε. Πρόληψη κακοποίησης

Στόχος της ενότητας είναι τα παιδιά:

Να αντιληφθούν τη σημασία και τη διαφορά μεταξύ καλού και κακού μυστικού.

Να καταλάβουν τα σωματικά όρια και τα δικαιώματα στο σώμα και την ιδιωτικότητα.

Να γνωρίσουν τρόπους και μεθόδους επικοινωνίας σε περίπτωση προβλήματος.

Οι παρεμβάσεις στην τάξη έχουν τη μορφή βιωματικών δράσεων. Χρησιμοποιούνται παιχνίδια και ομαδικές δράσεις ενώ αξιοποιούνται οι τέχνες και η τεχνολογία όπου αυτό είναι εφικτό.

Δραστηριότητες

- ✓ Σε κύκλο, ζητάμε από τα παιδιά να ακουμπήσουν μαλακά ένα μέρος του σώματος του διπλανού ή της διπλανής τους και ρωτάμε: «Εδώ στην ομάδα μας μπορούμε να ακουμπάμε... π.χ. το χέρι του άλλου;». (Ξεκινά με κάποιο δημόσιο μέρος του σώματος). Εάν είναι εντάξει, τότε όλα τα παιδιά ακουμπούν αυτό το μέρος του διπλανού τους. Ο/η εκπαιδευτικός λέει : «Ακουμπήστε...» και προτείνει διάφορα σημεία του σώματος.

Το παιχνίδι συνεχίζεται με διάφορα μέρη του σώματος και μπορεί να γίνεται και με γρήγορο ρυθμό.

Στη συνέχεια η εκπαιδευτικός υπενθυμίζει στα παιδιά ότι δεν επιτρέπεται να ακουμπάμε τα γεννητικά όργανα του άλλου γιατί είναι ιδιωτικά. Θυμάστε ότι τα γεννητικά μας όργανα είναι ευαίσθητα και σημαντικά και γι' αυτό τα προστατεύουμε διπλά

Όταν θα λέω να ακουμπήσεις κάποιο απόκρυφο μέρος του σώματός του διπλανού ή της διπλανής σου, τότε θα πρέπει όλοι μαζί να απαντάτε: «ΟΧΙ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΕ ΑΛΛΟΥΣ» ή «ΑΓΓΙΖΩ ΔΕΝ ΑΓΓΙΖΩ»

Ενδεικτικές Εικόνες

